

ЯК МІНІМІЗУВАТИ КОРУПЦІЙНІ ТА УПРАВЛІНСЬКІ РИЗИКИ В ПРОЄКТАХ ПУБЛІЧНИХ ІНВЕСТИЦІЙ?

Приклад модернізації шкільних їдалень

ЗМІСТ

4

Вступ

6

Етапи реалізації проєкту

8

Методологія моніторингу

8 Етап I: Перевірка проєктної документації

16 Етап II: Проведення моніторингу процедури публічних закупівель робіт з будівництва та модернізації харчоблоків

22 Етап III: Моніторинг будівельних робіт

30

Дашборд

38

Висновки

45

Список рекомендованих джерел

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- ▶ **DREAM** — Єдина цифрова інтегрована інформаційно-аналітична система управління процесом відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури
- ▶ **EUACI** — Антикорупційна ініціатива Європейського Союзу в Україні
- ▶ **АМКУ** — Антимонопольний комітет України
- ▶ **ДАСУ** — Державна аудиторська служба України
- ▶ **КМУ** — Кабінет Міністрів України
- ▶ **Кодекс усталеної практики 4:2024** — Настанова з проєктування при будівництві приміщень харчоблоків закладів дошкільної та загальної середньої освіти, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку відповідно до моделей організації харчування
- ▶ **МОН** — Міністерство освіти і науки України
- ▶ **ОВА/ОДА** — Обласна військова адміністрація / Обласна державна адміністрація
- ▶ **ОМС** — Орган місцевого самоврядування
- ▶ **НАССР (Hazard Analysis and Critical Control Point)** — система аналізу ризиків, небезпечних чинників і контролю критичних точок. Система НАССР є науково обґрунтованою, що дозволяє гарантувати виробництво безпечної продукції шляхом ідентифікації й контролю небезпечних чинників.
- ▶ **Постанова КМУ №120** — Постанова Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2022 року № 120 «Про затвердження Порядку надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання обладнання, створення та модернізацію (проведення рекон до струкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти».
- ▶ **Комісія** — Комісія з питань придбання обладнання, створення та модернізації (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) у закладах освіти, утворена МОН для розподілу субвенції за напрямом.
- ▶ **Особливості** — Особливості здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України "Про публічні закупівлі", на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджені постановою КМУ від 12.10.2022 №1178.
- ▶ **Розпорядження КМУ № 763-р** — Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.08.2024 № 763-р «Про розподіл обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання обладнання, створення та модернізацію (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти у 2024 році» (в редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.10.2024 № 1028-р).

ВСТУП

Влітку 2024 року Антикорупційна ініціатива Європейського Союзу в Україні (EUACI) отримала запит від Міністерства освіти і науки України (МОН) та Команди реформи шкільного харчування на підтримку в мінімізації корупційних ризиків, порушень та незаконних практик у використанні державної субвенцій на будівництво та модернізацію шкільних їдалень.

Цей проєкт став експериментом, зокрема щодо системної мінімізації управлінських та корупційних ризиків. Під час реалізації були залучені найкращі українські експерти, використані нетрадиційні методи моніторингу та оцінки процесів будівництва й модернізації. Досвід показав, що завдяки кільком ключовим експертам у поєднанні з цифровими інструментами та фотофіксацією, а також інтенсивному діалогу з місцевими органами влади можна досягти значних результатів, зберегти бюджетні кошти, обмежити корупцію та інші ризики. Цей проєкт також виявив багато викликів та потреби в зміні політик в сфері будівництва на національному рівні.

Команда EUACI забезпечила підтримку та незалежну експертизу від етапу перевірки проєктних заявок на фінансування до моніторингу виконання будівельних робіт. Програма підготувала понад 1500 місцевих службовців у питаннях проведення закупівель та підготовки проєктної документації. Багато з виявлених порушень та невідповідностей були пов'язані з недостатньою спроможністю та відсутністю експертизи, а не з корупцією чи іншою кримінальною діяльністю. Тому пріоритет було надано навчанню та публікації стандартів і кращих практик. Концепція, розроблена EUACI, має потенціал для масштабування та практичного застосування при реалізації публічних інвестиційних проєктів і може стати частиною реформи управління публічними інвестиціями.

Цей документ описує розроблену концепцію, її практичне застосування та розкриває виклики, що виникали на різних етапах будівельного процесу. Він включає рекомендації та реальні приклади з практики.

У 2024 році уряд виділив 1,5 млрд гривень з державного бюджету на придбання обладнання, створення та модернізацію (реконструкцію або капітальний ремонт) їдалень у закладах загальної середньої освіти. Ця субвенція виділена в рамках реалізації Стратегії реформування шкільного харчування, схваленої розпорядженням КМУ 27 жовтня 2023 року, яка визначає плани та розвиток наступних етапів реформи системи шкільного харчування до 2027 року, враховуючи досягнення минулих років і вирішення невирішених проблем, а також подолання наслідків війни.

Однією з ключових складових Стратегії є впровадження системи управління безпечністю харчових продуктів, відомої як HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points). Ця система забезпечує безпечність продуктів шляхом аналізу та контролю небезпечних факторів на всіх етапах — від сировини до споживання готової їжі.

Для впровадження сучасних норм у будівництві та реконструкції харчоблоків у навчальних закладах було розроблено Кодекс усталеної практики 4:2024. Цей кодекс містить рекомендації щодо проектування харчоблоків у школах та дитячих закладах і був затверджений наказом ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» 25 березня 2024 року.

З метою розподілу коштів субвенції МОН створено Комісію, яка покликана здійснювати відбір проєктів, моніторинг їх реалізації та оцінювати ефективність використання коштів.

Для отримання фінансування ОМС подавали проєктні заявки через систему DREAM, яка дозволила автоматично формувати рейтинговий список проєктів відповідно до розрахунку їх пріоритетності за бальною системою визначеною Постановою №120.

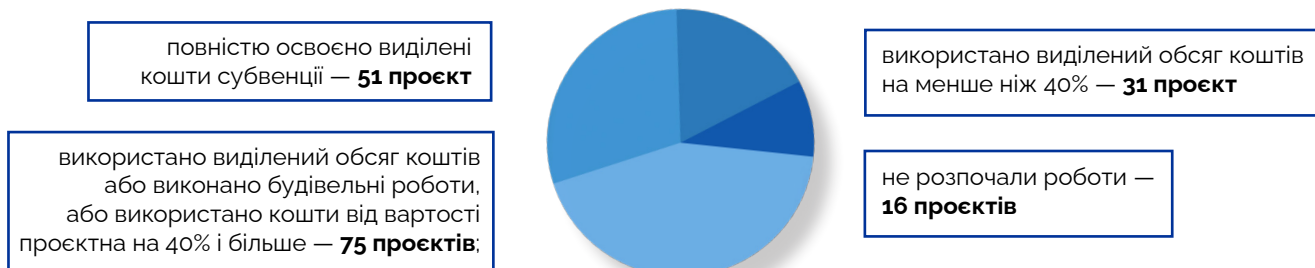
Оцінювання відповідності проєктних заявок вимогам та критеріям здійснювалось Комісією МОН, до роботи якої були залучені незалежні експерти проєктанти EUACI. Остаточний відбір проєктних заявок з метою формування пропозицій щодо розподілу субвенції між окремими місцевими бюджетами відбувався під час засідань Комісії за участю представників ОВА та ОМС.

На реалізацію проєктів у 2024 році, а саме на 173 проєктів, з яких: 139 проєкти за технологічною моделлю «базова кухня», 27 проєктів – за технологічною моделлю «опорна кухня» та 7 отримувачів від Фабрики-кухні на суму 1,5 млрд грн.

Відповідно до Постанови №120 визначено, що МОН є головним розпорядником субвенції та здійснює моніторинг використання коштів субвенції виконавцями. Не зважаючи на це, замовники з будівництва не входять до сфери управління МОН і це значно ускладнює здійснення моніторингу за використанням коштів.

МОН звернулось до Антикорупційної ініціативи ЄС (EUACI) за підтримкою щодо проведення моніторингу та мінімізації ризиків. EUACI надав підтримку та незалежну експертизу від етапу перевірки проєктних заявок до моніторингу виконання будівельних робіт.

Станом на кінець 2024 року за результатами реалізації **173 проєктів**, було:

Думки та погляди, висловлені експертами у цьому документі, є їхньою особистою позицією і не обов'язково відображають офіційну позицію EUACI, Європейського Союзу або Міністерства закордонних справ Данії.

ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ

Нижче наведені ключові етапи реалізації проєкту, що відображають послідовність робіт, основні напрямки діяльності експертів та результати модернізації харчоблоків у школах:.

ПЕРЕВІРКА ПРОЄКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

- ▶ Експерти EUACI аналізували кожен пріоритетний проєкт, поданий у системі DREAM.
- ▶ Проведено технічний і технологічний аналіз документації на відповідність вимогам законодавства.
- ▶ Перевірялися кошториси на відповідність ринковим цінам, а також наявність товарів з країн, що під санкціями, і нерелевантних витрат (наприклад, благоустроїв територій, зовнішні мережі).
- ▶ Після виправлення недоліків та повторного аналізу зекономлені кошти направлялися на реалізацію додаткових проєктів.

МОНІТОРИНГ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

- ▶ Підготовка та поширення рекомендацій щодо **закупівлі робіт** з будівництва харчоблоків та **технічного нагляду**.
- ▶ Аналіз тендерної документації та пропозиції переможця торгів кожної закупівлі на відповідність законодавству та визначення ризикових зон за трьома рівнями ризиковості (завищені ціни, дискримінаційні вимоги, порушення строків і т. ін.).
- ▶ Надсилання офіційних звернень замовникам та до МОН про виявлені недоліки; у разі необхідності — надсилання звернень до ДАСУ для здійснення перевірок проведення тендерних процедур.

ДИСТАНЦІЙНИЙ МОНІТОРИНГ БУДІВЕЛЬНИХ РОБІТ

- ▶ Створення дашборду для щоденного оновлення статусу реалізації проєктів (тендери, результати, фотофіксація, акти виконаних робіт, платежі тощо).
- ▶ Аналіз виконаних робіт на підставі актів приймання виконаних будівельних робіт КБ-2в та довідок про вартість виконаних будівельних робіт та витрати КБ-3 (надалі форми КБ-2в і КБ-3), зіставлення з фотофіксацією процесу будівництва та фото обладнання з затвердженою проєктною документацією.
- ▶ Розроблення та використання методології з 80 індикаторами для перевірки дотримання будівельних норм та вимог з НАССР.

ЕТАП I: ПЕРЕВІРКА ПРОЄКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Основними завданнями цього етапу є:

Аналіз проєктної документації на відповідність вимогам чинного законодавства, включаючи перевірку технічних та технологічних рішень («Кодекс 4:2024 Кодекс усталеної практики України. Настанова з проєктування при будівництві приміщень харчоблоків закладів дошкільної та загальної середньої освіти, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку відповідно до моделей організації харчування; ДБН В.2.2-3:2018 Будинки і споруди. Заклади освіти.).

Аналіз кошторисної частини проєктної документації для виявлення можливого завищення цін на обладнання, товари та роботи. Також важливо перевірити, чи наявність витрат, не передбачених умовами субвенції.

Аналіз країн походження обладнання, що дозволяє оцінити якість та надійність постачальників, а також відповідність імпортованих товарів міжнародним стандартам.

Надання висновку з результатами аналізу, що включає рекомендації для виконавців щодо удосконалення проєктної документації, а також виявлені недоліки.

Перевірка проєктної документації здійснюється за комплексною методологією.

Здійснення технічного і технологічного аналізу проєктної документації на відповідність вимогам до організації харчування:

- ◆ якість технічного плану харчоблоку,
- ◆ відповідність планувальних рішень до вимог зонування приміщень,
- ◆ дотримання принципів НАССР,
- ◆ відповідність площ функціональних зон кількості учнів,
- ◆ відповідність технологічного обладнання встановленим нормативам.

Аналіз на предмет наявності санкційних ризиків

- ◆ перевірка країни походження устаткування, а також відповідні торгові марки.

Проведення фінансового аналізу проєктів на предмет:

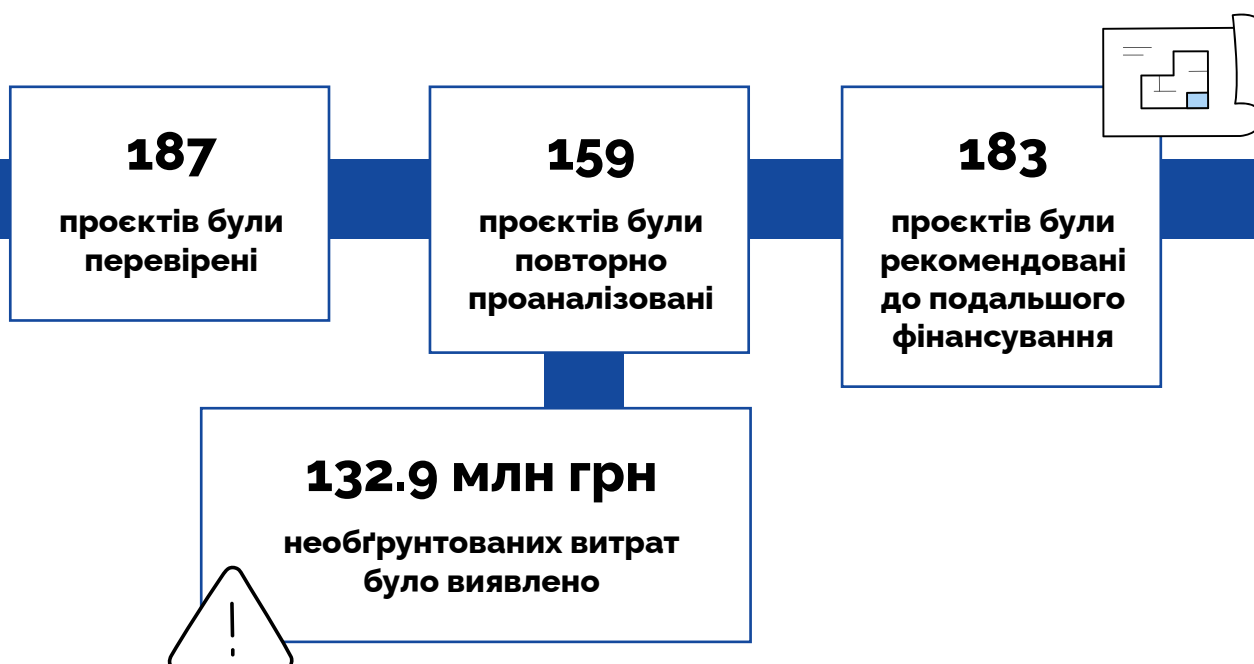
- ♦ відповідності зазначених вартостей закупівель матеріалів, обладнання, робіт та послуг ринковим цінам;
- ♦ виявлення можливих ознак корупційних ризиків, наявності необґрунтованих витрат або таких, що не передбачені умовами субвенції.

У межах реалізації проєкту модернізації харчоблоків експерти EUACI здійснили перевірку усіх пріоритезованих та відібраних через систему DREAM проєктів. Перевірка проходила у два етапи. На першому етапі було перевірено **187 проєктів**, у межах яких виявлено витрати, що не передбачені умовами субвенції, завищені ціни, запропоновану техніку з підсанкційних країн, а також недотримання технічних вимог щодо обладнання.

Після доопрацювання заявниками проєктної документації, експерти здійснили повторний аналіз відібраних для фінансування 159 проєктів, щоб перевірити врахування наданих зауважень. Загалом за результатами двох етапів перевірки **було виявлено необґрунтовані витрати на загальну суму 132,9 млн грн.**

Ідентифікація необґрунтованих витрат проєкту дозволила здійснити перерозподіл субвенції та додатково профінансувати ще 20 шкіл, які раніше не потрапили до переліку отримувачів коштів.

У підсумку, до подальшого фінансування було рекомендовано 183 проєкти.

КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ

- 1** Відсутність назв технологічного устаткування у локальному кошторисі та відомості ресурсів ускладнює перевірку відповідності закупівельних цін ринковим.
- 2** Відсутність чітких механізмів для порівняння обладнання з кошторису та проекту з фактично закупленим створює ризики. Може бути придбано обладнання з нижчою продуктивністю лише через його нижчу ціну.
- 3** Недостатність даних для аналізу. Через недостатню кількість представленої інформації у матеріалах існує проблема в оцінці технологічних рішень. Наприклад, наявність тільки Пояснювальної записки та Архітектурно-будівельного рішення у документації проекту.
- 4** Порушення вимог НАССР. Ризики недотримання стандартів безпечності харчових продуктів, що може негативно вплинути на якість шкільного харчування.
- 5** Відсутність механізму щодо контролю за врахуванням зауважень зі сторони ОМС. За результатами надання зовнішніми експертами рекомендацій фактично не було внесено виконавці вносили зміни до проєктної документації. За результатами аналізу на наступних етапах виявлено що деякі виконавці не враховували рекомендації на подальших етапах будівництва.

НАЙБІЛЬШ ТИПОВІ ПОРУШЕННЯ В ПРОЄКТНІЙ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Включені витрати, які не пов'язані з капітальним ремонтом/реконструкцією харчоблоку безпосередньо, таких як:

- ◆ благоустрій та озеленення території
- ◆ облаштування доріг, під'їзних шляхів
- ◆ інші зовнішні роботи

Завищені ціни на матеріальні ресурси та технологічне обладнання

Наявність необґрунтованого обладнання у проєктах

Вказане обладнання походження з Республіки Білорусь (під санкціями)

ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ

- 1** Розробити механізм проведення оцінки ризиків у публічних інвестиційних проєктах та ПКД головними розпорядниками (Міністерствами) перед їхнім розглядом КМУ та Стратегічною інвестиційною радою.
- 2** Розробити та затвердити нормативні механізми та порядок надання гарантійних листів виконавцями при отриманні фінансування, встановити відповідальність за недотримання зобов'язань.
- 3** При розробці проєктної документації зобов'язати розробників здійснювати санкційну перевірку устаткування та матеріалів, зазначених у проєктній документації.
- 4** Зобов'язати замовників здійснювати комплаєнс-перевірки, в тому числі санкційної перевірки, на всіх етапах реалізації проєктів.
- 5** Зобов'язати замовників включати до договорів про будівництво антикорупційні та санкційні застереження (приклад надається у розроблених експертами EUACI **рекомендаціях**).
- 6** Розробити та затвердити порядок контролю за реалізацією публічних інвестиційних проєктів Головним розпорядником коштів у сфері реалізації проєктів з будівництва" із чітким визначенням обсягу прав та обов'язків всіх учасників процесу.

КЕЙСИ

ПРИКЛАД №1

Проект з будівництва харчоблоку має загальну вартість 26 449,109 тис. грн. При аналізі проєкту було виявлено, що відповідність технологічного рішення формату «Опорна кухня» є частковою. В ході детального аналізу технологічного обладнання було виявлено **нестачу пароконвекційного обладнання**, що не відповідає вимогам проєкту.

Ціна пароконвекційної печі iCombi Classic виявилася вищою за ринкову на щонайменше 160 000 грн. Крім того, м'ясорубка МИМ 300, **виробництво якої здійснюється в Республіці Білорусь**, наразі є підсанкційною, що може створити додаткові ризики для реалізації проєкту та закупівля такого обладнання заборонена.

Основні ризики, пов'язані з проєктом, включають недостатню виробничу потужність харчоблоку, що може призвести до зниження якості готових страв, а також підвищення витрат ресурсів і робочого часу персоналу. Виявлені ціни на обладнання, які перевищують ринкові. Додатково, в проєкт було включено витрати на благоустрій, загальна вартість яких становить 272,886 тис. грн (без ПДВ).

Нижче представлено приклад, який надавався експертами EUACI до МОН та виконавцям із виявленими недоліками.

Кошторисна вартість	<i>Загальна вартість, тис. грн.:</i>	26 449,109
	<i>Вартість розробки ПКД, тис. грн.:</i>	406,705
	<i>Вартість експертизи, тис. грн.:</i>	42,683
	<i>Будівельні роботи, тис. грн.:</i>	12 377,451
	<i>Устаткування, меблі, інвентар, тис. грн.:</i>	8 435,186
	<i>Інші витрати, тис. грн.:</i>	1 334,950
	<i>ПДВ, тис. грн.:</i>	4 301,522

АНАЛІЗ ДАНИХ		
Параметри аналізу	<i>Наявність ПКД/ТЗ на розробку ПКД:</i>	ПКД
	<i>Форма організації харчування</i>	Базова
	<i>Кількість учасників навчального процесу:</i>	1210
	<i>Площа харчоблоку, м.кв.</i>	155,04
	<i>Площа Обідньої зали, м.кв.</i>	152,05
	<i>Дотримання вимог НАССР</i>	Потоковість виробничих процесів присутня. Мінімальні вимоги критеріям НАССР дотримані
	<i>Технологічне обладнання відповідно потужності закладу</i>	Технологічне обладнання частково відповідає вимогам додатку Б Кодексу 4:2024, зокрема недостатня кількість пароконвекційного обладнання відповідно до потужності закладу
	<i>Відповідність технологічного рішення формату "Опорна кухня"</i>	-
	<i>Будівельні роботи (кошторисні):</i>	Наявний розділ благоустрою загальною вартістю - 272,886 тис.грн (без ПДВ)
	<i>Устаткування, меблі, інвентар (кошторисні):</i>	На устаткування Піч пароконвекційна iCombi Classic 10- 1/1 зазначена ціна, що є вищою за ринкову щонайменше на 160 000 грн.
Загальні висновки	1. Технологічне обладнання частково відповідає вимогам додатку Б Кодексу 4:2024. Присутні ризики недостатньої виробничої потужності харчоблоку, які можуть призвести до недостатньої якості готових страв, а також додаткових витрат ресурсів та робочого часу персоналу	
	2. Устаткування м'ясорубка МИМ 300 виробництва Республіка Білорусь. Це обладнання наразі є підсанкційним	
Рекомендації	3. Виявлені ціни на обладнання, які перевищують ринкові щонайменше на 160 тис. грн. Присутні ризики пов'язані з ймовірністю неправомірної вигоди під час реалізації проекту.	
	4. Оптимізувати технологічні рішення для забезпечення відповідності формату організації харчування закладу "Базова кухня"	
Загальні висновки	1. Сформулювати специфікацію технологічного обладнання у відповідності до вимог додатку Б Кодексу 4:2024 із зазначенням моделей обладнання	
	2. Звернути увагу на наявність розділу благоустрою загальною вартістю - 272,886 тис.грн (без ПДВ)	
Рекомендації	3. Звернути увагу на включення вартості розробки ПКД та проходження експертизи в Загальну вартість у розмірі 449,388 тис. грн.	
	4. Звернути увагу на включення вартості розробки ПКД та проходження експертизи в Загальну вартість у розмірі 449,388 тис. грн.	

ПРИКЛАД №2

Проект з будівництва харчоблоку має загальну кошторисну вартість 18 064,340 тис. грн. Організація харчування запланована у базовому форматі, при цьому кількість учасників навчального процесу складає 448 осіб. Загальна поточність виробничих та технологічних процесів є достатньою, проте є необхідність в оптимізації розташування приміщення з охолоджувальними шафами для уникнення ризиків перехресного забруднення.

Серед ризиків проекту можна виділити **недостатню виробничу потужність харчоблоку**, яка може призвести до зниження якості готових страв та збільшення витрат ресурсів і робочого часу персоналу.

Більшість електромеханічного **обладнання виробництва Республіки Білорусь** на даний момент є підсанкційним, що додатково ускладнює реалізацію проекту та порушує чинне законодавство України. . Виявлено, що ціни на деякі одиниці технологічного обладнання перевищують ринкові на суму щонайменше 560 тис. грн. В проекті також передбачено включення витрат на благоустрій загальною вартістю 467,396 тис. грн (без ПДВ), а також витрат на проведення процедури закупівлі вартістю 24,053 тис.

Нижче наведено приклад висновку, який надавався експертами EUACI до МОН та виконавцям із виявленими недоліками.

Кошторисна вартість	Загальна вартість, тис. грн.:	18 064,340
	Вартість розробки ПКД, тис. грн.:	9,500
	Вартість експертизи, тис. грн.:	вартість проектних робіт включає в себе вартість експертизи
	Будівельні роботи, тис. грн.:	8 879,760
	Устаткування, меблі, інвентар, тис. грн.:	5 762,555
	Інші витрати, тис. грн.:	418,152
	ПДВ, тис. грн.:	3 003,873

АНАЛІЗ ДАНИХ	
Параметри аналізу	Наявність ПКД/ТЗ на розробку ПКД: ПКД
	Форма організації харчування Базова
	Кількість учасників навчального процесу: 448
	Площа харчоблоку, м.кв. 150,1
	Площа Обідньої зали, м.кв. 84,6
	Дотримання вимог НАССР Загальна потоковість виробничих та технологічних процесів наявна. Водночас, є необхідність оптимізації розташування приміщення із охолоджувальними шафами з метою уникнення ризиків перехресного забруднення об'єктів санітарного нагляду.
	Технологічне обладнання відповідно потужності закладу Технологічне обладнання не відповідає вимогам додатку Б Кодексу 4:2024, зокрема більшість зазначеного електромеханічного обладнання виробництва Республіка Білорусь
	Відповідність технологічного рішення формату "Опорна кухня" -
	Будівельні роботи (кошторисні): Наявний розділ благоустрою загальною вартістю - 467,396 тис.грн (без ПДВ)
	Устаткування, меблі, інвентар (кошторисні): Перелік устаткування із зазначеними цінами, які перевищують ринкові ціни: - Мультифункціональний апарат IVario 2-XS щонайменше на 430 тис. грн.
Загальні висновки	Інші витрати (кошторисні): 1. Включені вартості розробки ПКД та проходження експертизи у розмірі 45,56 тис.грн. 2. Звернути увагу на включення "Кошти на проведення процедури закупівлі" вартістю -24,053 тис. грн. 3. Звернути увагу на включення "Утилізація сміття" вартістю - 31,200 тис.грн.
	1. Присутні зауваження щодо дотримання вимог критеріям НАССР. Присутні ризики перехресного забруднення об'єктів санітарного нагляду 2. Технологічне обладнання частково відповідає вимогам додатку Б Кодексу 4:2024. Присутні ризики недостатньої виробничої потужності харчоблоку, які можуть призвести до недостатньої якості готових страв, а також додаткових витрат ресурсів та робочого часу персоналу 3. Більшість зазначеного електромеханічного обладнання виробництва Республіка Білорусь. Наразі це обладнання є підсанкційним
Рекомендації	1. Облаштувати окреме приміщення із охолоджувальними шафами 2. Сформувати специфікацію технологічного обладнання у відповідності до вимог додатку Б Кодексу 4:2024 із зазначенням моделей обладнання 3. Звернути увагу на перевищення зазначених закупівельних цін на деякі одиниці технологічного обладнання на суму щонайменше 560 тис. грн. у порівнянні із ринковими цінами зазначеного обладнання 4. Звернути увагу на включення в кошторис розділу благоустрою загальною вартістю - 467,396 тис.грн 5. Звернути увагу на включення "Кошти на проведення процедури закупівлі" вартістю -24,053 тис. грн. 6. Звернути увагу на включення "Утилізація сміття" вартістю - 31,200 тис.грн. 7. Звернути увагу на включення вартості розробки ПКД та проходження експертизи в Загальну вартість у розмірі 9,5 тис. грн.

ЕТАП II: ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ПРОЦЕДУРИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ РОБІТ З БУДІВНИЦТВА ТА МОДЕРНІЗАЦІЇ ХАРЧОБЛОКІВ

Основними завданнями цього етапу є:

Проведення моніторингу відповідності закупівель, оголошених замовниками, чинному законодавству України.

Забезпечення нагляду за процедурами закупівель, відбором учасників, укладенням та оприлюдненням контрактів (превенція порушень).

Надання пропозицій та рекомендацій щодо покращення закупівель замовниками та у випадку виявлення невідповідностей направлення звернень до замовників, головного розпорядника коштів та ДАСУ.

Проведення аналізу кошторисної частини тендерної документації. Аналіз проводиться у тендерах: із найвищою очікуваною вартістю та про які були згадки у ЗМІ.

МЕТОДОЛОГІЯ ПЕРЕВІРКИ

Для оцінки проведення публічних закупівель визначено рівні ризиковості за такими критеріями:

Червоний ризик

Цей рівень відображає вагомі порушення, які можуть мати негативні наслідки. Сюди входять:

- ▶ Придбання товарів, робіт або послуг без проведення закупівель відповідно до вимог чинного законодавства.
- ▶ Неправомірне відхилення тендерних пропозицій, які насправді мали бути визначені як найбільш економічно вигідні за результатами розгляду та оцінки.
- ▶ Укладання договорів з переможцями, умови яких не відповідають тендерній документації.
- ▶ Внесення недостовірних даних до електронної системи закупівель та їх несвоєчасне оновлення.
- ▶ Порушення термінів оприлюднення тендерної документації.

Жовтий ризик

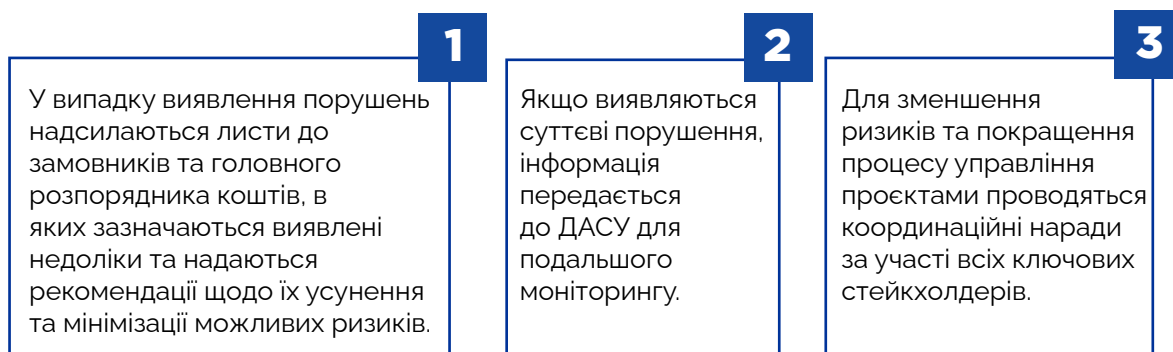
Цей рівень включає інші порушення, такі як:

- ▶ Дискримінаційні або надмірні вимоги у тендерній документації.
- ▶ Порушення порядку визначення предмета закупівлі.
- ▶ Несвоєчасне надання роз'яснень щодо тендерної документації чи їх ненадання.
- ▶ Тендерна документація, що має окремі невідповідності вимогам законодавства.
- ▶ Розмір забезпечення тендерної пропозиції, встановлений у тендерній документації, перевищує межі, визначені законом.
- ▶ Неоприлюднення або порушення строків оприлюднення інформації про закупівлі; порушення строків розгляду тендерної пропозиції.

Зелений ризик

У цьому випадку порушень не виявлено, що свідчить про належний рівень виконання процедур закупівель.

ПРОЦЕС ПЕРЕВІРКИ

Загалом було проаналізовано **233 закупівлі** (деякі закупівлі оголошувались повторно) на предмет відповідності чинному законодавству та належним практикам проведення закупівель робіт.

У більшості випадків замовники виправили ці порушення після отримання зауважень, що дозволило забезпечити прозорість та конкурентність торгів.	У 64 — зафіксовано такі недоліки, як потенційно дискримінаційні вимоги або надмірні умови участі, а також помилки в розробці тендерної документації.
У 14 з них були виявлені суттєві порушення, зокрема невідповідність вимогам законодавства щодо кваліфікаційних критеріїв, дискримінаційні умови тендерної документації та неправомірне відхилення пропозицій учасників. За результатами перевірки ДАСУ частина порушень була виправлена самими замовниками.	

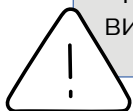
КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ

- 1 Доступність та своєчасність інформації для проведення аналізу закупівель наданими замовниками. Отримання актуальних даних про закупівлі ускладнюється через несвоєчасне оприлюднення інформації або недостатній рівень її деталізації у тендерних процедурах оприлюднених замовниками.
- 2 Недостатній рівень підготовки та кваліфікації фахівців, які займаються закупівлями робіт та послуг з будівництва. Часто закупівлі здійснюються спеціалістами, які не мають достатнього досвіду в цій сфері, що може негативно впливати на ефективність проведення процедур.
- 3 Традиційно, публічні закупівлі відносяться до сфер із високими ризиками, зокрема і корупційними. Серед основних ризикових аспектів можна виділити наступні: завищення очікуваної вартості закупівлі, її обсягів; штучне розділення предмету закупівлі для уникнення конкурентних процедур; дискримінаційні умови тендерної документації та обмеження конкуренції; необґрунтоване внесення змін до договору про закупівлю через укладення додаткових угод, тощо.
- 4 Укладення прямих договорів на будівництво, у зв'язку із тим відміною торгів через відсутність пропозицій (відсутність учасників у тендері).

ТИПОВІ ПОРУШЕННЯ ПРИ ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ РОБІТ З БУДІВНИЦТВА

Вимога щодо надання акта обстеження будівельного майданчика. У тендерній документації замовники вимагали надання учасником акту обстеження, складеного спільно із замовником або підписаний ним. Це може обмежувати конкуренцію та створювати штучні бар'єри для учасників.

Відхилення пропозицій без можливості усунення невідповідностей. Учасникам не надавали можливості виправити в поданих тендерних пропозиціях виявлені під час розгляду невідповідності, що суперечить вимогам чинного законодавства.

Встановлення надмірних вимог до матеріально-технічної бази. Замовники висували завищені вимоги до наявності спеціалізованої техніки та її кількості, що могло обмежувати участь потенційних виконавців.

Надмірні вимоги до працівників. Встановлювалися необґрунтовані вимоги щодо кількості працівників та специфічні вимоги до підтверджуючих документів, що могло обмежувати коло учасників та створювати дискримінаційні умови. Наприклад, у складі пропозиції вимагаються не обов'язкові для реалізації ліцензії, дозволи та сертифікати.

ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ

- 1** Розробити механізм проведення оцінки ризиків у публічних інвестиційних проєктах при проведенні публічних закупівель головними розпорядниками (Міністерствами).
- 2** Впровадити електронну систему моніторингу ризиків у закупівлях за прикладом [Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури](#).
- 3** На етапі відбору та затвердження фінансування проєктів, зобов'язати отримувачів фінансування надавати всю необхідну інформацію про замовників.
- 4** При оголошенні тендерів та оформленні тендерної документації використовувати примірну тендерну документацію рекомендовану Міністерством економіки у Методичних рекомендацій щодо особливостей здійснення публічних закупівель робіт з будівництва на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування.

КЕЙСИ

ПРИКЛАД №1

Відповідно до інформації, розміщеної в системі електронних закупівель ProZorro, замовник здійснює процедуру закупівлі робіт з капітального ремонту їдальні початкової школи. За результатом проведеного аналізу тендерної документації щодо вищезазначеної процедури закупівлі, було виявлено наступні порушення вимог закупівельного законодавства, а саме:

Замовник вимагає, щоб учасник тендеру надав у складі своєї пропозиції акт обстеження будівельного майданчика, де планується капітальний ремонт. Цей акт має бути складений разом із замовником до завершення прийому тендерних пропозицій, з підписами обох сторін. Він повинен підтверджувати, що учасник або його представник оглянули майданчик і ознайомилися з проектною документацією. Представник учасника повинен підтвердити свої повноваження, показавши представнику замовника документ, що підтверджує його посаду керівника, а також документ, що посвідчує особу. Якщо представник є іншою особою, він повинен мати довіреність від керівника учасника, а також документ, що підтверджує його особу. Акт огляду складається у довільній формі. Обстеження будівельного майданчика здійснюється в робочі дні (понеділок-п'ятниця) та в межах робочого часу з 09:00 год. до 16:00 год.»

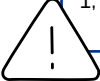
Відповідно до практики Антимонопольного комітету **така вимога вважається дискримінаційною.**

Замовником внесено зміни до тендерної документації та усунуто виявлені порушення.

ПРИКЛАД №2

Відповідно до інформації, розміщеної в системі електронних закупівель ProZorro, замовник здійснює процедуру закупівлі робіт з капітального ремонту харчоблоку. За результатом проведеного аналізу тендерної документації щодо вищезазначеної процедури закупівлі, було виявлено наступні можливі порушення вимог закупівельного законодавства, а саме у переліку документів та/або інформації, які подаються учасником процедури закупівлі у складі тендерної пропозиції» тендерної документації визначено наступне:

«Завірені копії підтверджуючих документів, а саме: аналогічних договорів з додатковими угодами. Кожен з аналогічних договорів має бути укладений із суб'єктом, який є замовником в розумінні п. 11 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про публічні закупівлі» або так само державним замовником у сфері оборони згідно п. 10, ч. 1, ст. 1 Закону України «Про оборонні закупівлі»;

«Відповідний досвід роботи: не менше 2 виконаних аналогічних договорів із вартістю кожного договору не менше від очікуваної вартості закупівлі».

Слід зазначити, що дані вимоги тендерної документації органами Антимонопольного комітету відповідно до усталеної практики **визнаються дискримінаційними**. Також була зазначена та ж сама вимога, щодо відвідування будівельного майданчика, як і у попередньому прикладі.

Замовником внесено зміни до тендерної документації та усунуто виявлені порушення.

ПРИКЛАД №3

За результатами аналізу кошторисної частини тендерної документації однієї із закупівель експертами EUACI встановлені наступні невідповідності.

Обсяги та перелік робіт, зазначених у тендерній документації, відповідають заявленим вимогам, проте частина робіт не покривається субвенцією. Наприклад, до них належать зовнішнє оздоблення, ґанки, вимощення, а також зовнішні мережі водопостачання та електропостачання, благоустрій. Включено витрати на придбання комп'ютерів, кавомашини, дивану, які не відносяться до внутрішніх оздоблювальних робіт їдальні.

Не було підтверджено наявності будівельних машин і механізмів через відсутність довідки про їх власність або оренду. У середньому, ціни на обладнання по деяким критеріям не відповідали ринковим. Також відсутній розрахунок інших супутніх витрат, зокрема витрати на відрядження працівників будівельних організацій. Уся необхідна інформація була передана до МОН. Разом із замовниками та представниками ОВА були проведені координаційні наради з питань усунення виявлених недоліків.

За результатами злагодженої роботи було укладено додаткову угоду, внаслідок якої **вартість будівництва зменшилась на 1 079 388 грн.**

ЕТАП III: МОНІТОРИНГ БУДІВЕЛЬНИХ РОБІТ

Основними завданнями цього етапу є:

Аналіз виконаних робіт на підставі актів приймання виконаних будівельних робіт форм КБ-2в і КБ-3.

Зіставлення фото процесу будівництва та фото обладнання із затвердженою проектною документацією та актами виконаних робіт.

Розробка системи індикаторів, відповідно до яких оцінюється хід виконання робіт, відповідність вимогам чинного будівельного законодавства, аналізу вартості обладнання.

Надання рекомендацій на основі аналізу фотографій та іншої документації замовникам та головному розпоряднику коштів.

Аналіз виконання рекомендацій, наданих на першому етапі реалізації проекту.

ЩО ОЦІНЮЮТЬ

- ◆ **Документація на будівельні роботи:** перевірка відповідності виконаних робіт затвердженням технологічним рішенням.
- ◆ **Будівельні роботи:** контроль за якістю та відповідністю виконаних робіт встановленим нормам.
- ◆ **Специфікації обладнання та закупівля обладнання:** аналіз документів щодо закупівлі та специфікацій для забезпечення відповідності вимогам.
- ◆ **Всі інженерні комунікації:** перевірка проектування та монтажу інженерних систем на відповідність проектній документації.
- ◆ **Установка та монтаж обладнання:** моніторинг за правильністю виконання монтажних робіт.
- ◆ **Підстави та критерії підписання актів приймання-передачі:** аналіз документів, що підтверджують виконання робіт і готовність об'єкта до експлуатації (форми приймання робіт КБ-2в та КБ-3).

МЕТОДОЛОГІЯ ПЕРЕВІРКИ

Дистанційний моніторинг будівництва передбачає кілька ключових кроків:

- 1 Розробка інструкцій з проведення фотозвіту** під час здійснення технічного нагляду та ризик індикаторів для оцінки реалізації проєкту. Цей інструмент допоможе перевірити відповідність стандартам та технічним вимогам, визначеним у чинному законодавстві (у випадку будівництва харчоблоків - Кодексі усталеної практики 4:2024).
- 2 Аналіз проєкту для мінімізації ризиків**, включаючи можливі корупційні ризики, можливого завищення вартості будівництва, обладнання та можливих невідповідностей законодавству, на основі отриманої від замовників інформації (фото, робоча документація, акти виконаних робіт, пояснення тощо).
- 3 Моніторинг форм приймання робіт** на відповідність законодавству, проєктним рішенням та вартості обладнання.

Для комплексної оцінки процесу будівництва експерти EUACI розробили 80 індикаторів, що дозволяють аналізувати фотозвітність, дотримання принципів НАССР та відповідність вимогам чинного будівельного законодавства. Оцінка здійснюється як на основі фотоматеріалів, так і за результатами аналізу робочих проєктів та актів виконаних робіт (форми КБ-2В та КБ-3).

Загалом вказані індикатори можна систематизувати за такими параметрами. Більш деталізована форма за **Додатком 1 (с 39)**.

ПОКАЗНИК	КОМЕНТАР
Поточний прогрес, %	Загальний показник реалізації проєкту реконструкції/капітального ремонту харчоблоку.
Відповідність робочої документації	Надано технічну документацію проєкту реконструкції/капітального ремонту харчоблоку, що відповідає існуючим вимогам.
Відповідність наявних комунікацій	Ступінь відповідності за показником «наявні комунікації» (електрика, водопостачання, водовідведення, вентиляція) згідно з затвердженим проєктом реконструкції/капітального ремонту харчоблоку.
Відповідність критеріям НАССР	Ступінь відповідності результатів реалізації проєкту діючим вимогам, що ґрунтуються на критеріях НАССР.
Відповідність технологічного обладнання	Ступінь відповідності за показником «технологічне обладнання» (теплове, холодильне, посудомийне, електро-механічне) згідно з затвердженим проєктом реконструкції/капітального ремонту харчоблоку.
Наявність актів виконаних робіт	Показник використання бюджету проєкту реконструкції/капітального ремонту харчоблоку згідно звітної документації.

ВАГА ПАРАМЕТРІВ

Кожен параметр має відповідну вагу. Всі параметри можна згрупувати та отримати наступну таблицю із зазначенням ваги груп параметрів:

№	ПАРАМЕТР АНАЛІЗУ	ВАГА
1	Надано Технічний план та Експлікація	5
2	Надано Специфікацію обладнання	5
3	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам (18 зон)	18
4	Відповідність вентиляційним вимогам (14 зон)	14
5	Відповідність водопостачання/водовідведення (8 зон)	8
6	Відповідність електричним вимогам/рішенням (11 зон)	11
7	Дотримання НАССР (17 зон)	17
8	Обладнання отримане (4 типи обладнання)	4
9	Обладнання підключене (4 типи обладнання)	8
10	Надано Форма №КБ-2в	5
11	Надано Форма №КБ-3	5

Після аналізу матеріалів наданих замовниками по кожній із зон виставляється відповідний бал від 0 до 5, в залежності від ваги параметру. (0 – матеріали не надано, або результати, зображені на фото, не відповідають вимогам).

Приклад розрахунку показника готовності проєкту за результатами аналізу надано у [Додатку 2 \(с 42\)](#).

Усі висновки за результатами моніторингу будівництва передаються до МОН, як головному розпоряднику коштів. Регулярна взаємодія між експертами, МОН, замовниками та підрядниками, а також наявність чітких процедур зворотного зв'язку дозволяють вчасно усувати виявлені порушення та покращувати якість реалізації проєктів.

СТАНOM НА 26 БЕРЕЗНЯ 2025 РОКУ:

Проаналізовано надані Акти форми КБ-2в, КБ-3 у наступній кількості:

529

Кількість Актів приймання виконаних будівельних робіт (КБ-2в), будівельні роботи

404

Кількість Довідок про вартість виконаних будівельних робіт та витрати (КБ-3), будівельні роботи

224

Кількість Довідок про вартість виконаних будівельних робіт та витрати (КБ-3), устаткування, меблі, інвентар

192

Кількість Актів приймання виконаних будівельних робіт (КБ-2в), устаткування, меблі, інвентар

114

Кількість об'єктів, що надали Акти форми КБ-2в, КБ-3

Проаналізовано надані фотоматеріали у кількості **17,075 файлів** для аналізу по 115 об'єктах. Підготовлено **126 висновків**, окремо на кожен об'єкт, із зазначенням стану звітності, ступенем відповідності реалізації проєктів проєктній документації та зауваженнями.

В результаті роботи експертної групи, кількість проєктів, в яких повністю враховано усі рекомендації та не мають зауважень збільшилась **з 2 до 40**. Відповідно, **86 проєктів** знову отримали рекомендації до усунення недоліків.

КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ

1

Ненадання замовниками інформації експертам для аналізу. МОН є головним розпорядником коштів, але замовники з будівництва не входять до сфери управління МОН, контроль і моніторинг будівництва значно ускладнений

2

У деяких проєктах не враховані зауваження та рекомендації щодо коригувань документації в розділі технологічних рішень. Така ситуація обумовлена тим, що МОН допустило ці проєкти до реалізації за умови виправлення невідповідностей під час реалізації за результатами наданого гарантійного листа на 1 етапі. Відповідно, деякі виконавці не дотримались вимог МОН під час реалізації.

3

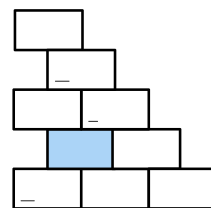
Завантажено фотоматеріали у мінімальній кількості, які не відображають проведення ремонтних робіт усіх виробничих ділянок.

4

Відсутність зазначення виробників та моделей придбаного обладнання, що не дозволяє перевірити їх на відповідність.

5

Оплата непередбачених субвенцією робіт та послуг. Оскільки фінансування будівництва харчоблоків передбачає співфінансування з місцевого бюджету, найбільшим викликом є оплата робіт, послуг та обладнання, не передбачених умовами надання субвенції.

ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ

- 1** Розробити та затвердити нормативні механізми та порядок надання гарантійних листів виконавцями під час отримання фінансування, встановити відповідальність за недотримання зобов'язань.
- 2** Розробити механізм проведення технічних оцінки ризиків у публічних інвестиційних проєктів головними розпорядниками (Міністерствами) перед їхнім розглядом КМУ та Стратегічною інвестиційною радою
- 3** Головному розпоряднику коштів зобов'язати замовників чітко визначати які товари, роботи і послуги фінансуються за рахунок державної субвенції, а які за рахунок інших джерел фінансування.

КЕЙСИ

ПРИКЛАД №1

Реконструкція харчоблоку. проєкт передбачає організацію харчування з форматом «Опорна кухня» та 4 заклади, які є отримувачами готової гарячої їжі.

Зауваження на першому етапі: У технічному завданні на проєктування відсутні вимоги до приміщень відповідно до чинного законодавства.

Розрахунки в зведених кошторисах Опорної кухні та закладів-отримувачів готових страв виконані неправильно, що ускладнює перевірку заявленої вартості проєкту.

За результатами моніторингу на 3 етапі рекомендації щодо технологічного обладнання і кошторису були враховані.

ПРИКЛАД №2

Капітальний ремонт харчоблоку. Виявлені зауваження на першому етапі:

Виявлено зауваження щодо дотримання вимог системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР). Більшість зазначеного електромеханічного обладнання є виробництва Республіки Білорусь, яке наразі підпадає під санкції, що може ускладнити його постачання та обслуговування, а також порушує чинне законодавство України.

Виконавцем надано до МОН гарантійний лист щодо врахування та коригування виявлених зауважень під час реалізації проєкту.

За результатами моніторингу надано документацію, згідно з якою реалізовано проєкт. Рекомендовані зміни були враховані. Представлено частково акти виконаних робіт (Форма КБ-2в) та довідки про вартість виконаних робіт (Форма КБ-3), які підтверджують відповідність вимогам на поточній стадії виконання проєкту. Надано фотографії, що відображають фіналізацію процесів ремонту виробничих ділянок харчоблоку закладу освіти, що ілюструє поточну стадію виконання робіт.

ПРИКЛАД №3

Реконструкція їдальні (харчоблоку). Виявлені зауваження на 1 етапі: У кошторисі виявлено необґрунтовані статті витрат на суму 1 460 858 млн грн, що створює ризик нецільового використання бюджетних коштів. Виявлено зауваження щодо дотримання вимог системи управління безпеністю харчових продуктів (НАССР), що може призвести до ризиків перехресного забруднення. У специфікації зазначені не всі моделі технологічного обладнання, що ускладнює визначення їх продуктивності.

Виконавець надав до МОН гарантійний лист із зобов'язанням врахувати зазначені зауваження при наступних етапах будівництва

За результатами дистанційного моніторингу: Надано документацію, у якій не враховано наданих зауважень та рекомендацій. Представлено частково акти виконаних робіт (Форма КБ-2в) та довідки про вартість виконаних робіт (Форма КБ-3), що охоплюють 50% кошторису. Кількість актів КБ-2в на устаткування не відповідає кількості завантажених довідок КБ-3. Виявлено можливі завищені ціни на частину обладнання.

За результатами аналізу кошторисної частини форм прийняття робіт було виявлені можливі факту закупівлі обладнання за цінами вищими ніж ринкові.

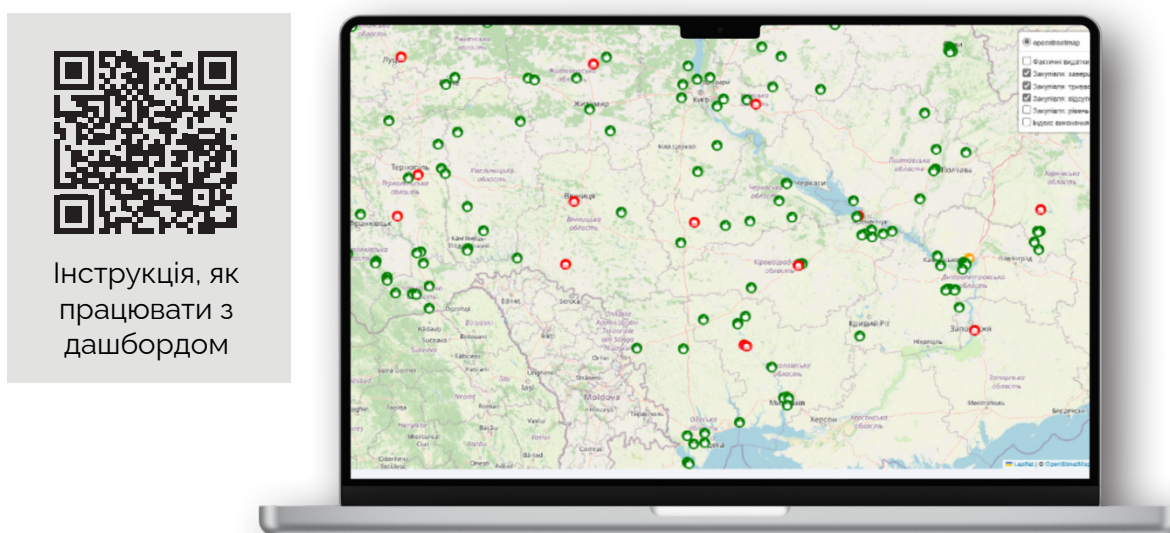
Уся необхідна інформація передана до МОН для подальшого врахування в роботі. МОН направило відповідну інформацію для перевірки до ДАСУ.

ДАШБОРД

EUACI розробила інтерактивний ([дашборд](#)), який надає можливість здійснювати щоденний моніторинг реалізації субвенції на будівництво харчоблоків в кожному навчальному закладі. Цей інструмент дозволяє відстежувати різноманітні аспекти, які є критичними для успішного впровадження реформ.

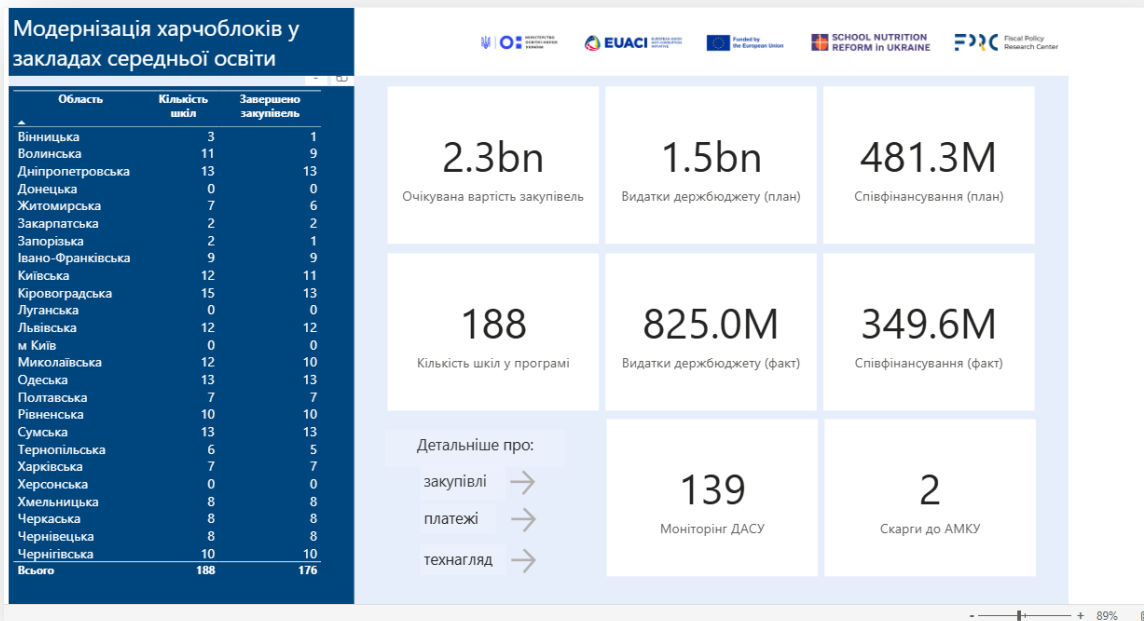
Дашборд відображає загальну інформацію про хід реалізації проєктів будівництва харчоблоків: а саме інформацію про хід будівництва, фінансування, проведення закупівель, тощо.

ЩОДЕННИЙ МОНІТОРИНГ

У межах моніторингу в здійснюється аналіз наступної інформації:

- ◆ **Закупівлі:** Дані завантажуються з платформи Prozorro для аналізу та визначення закупівель, що належать до шкіл, які здійснюють модернізацію харчоблоків. Оновлюється інформація про статус тендерів, переможців, цінові пропозиції, кількість учасників тощо.
- ◆ **Початок моніторингу закупівель ДАСУ та оскарження тендерів в АМКУ.**
- ◆ **Оплата товарів і послуг:** Моніторинг видатків державного та місцевого бюджетів, що спрямовані на модернізацію харчоблоків у школах.
- ◆ Інформації щодо фінансування та співфінансування об'єкту будівництва.
- ◆ Інформація про хід будівництва, здійснення дистанційного моніторингу, фотозвітності.

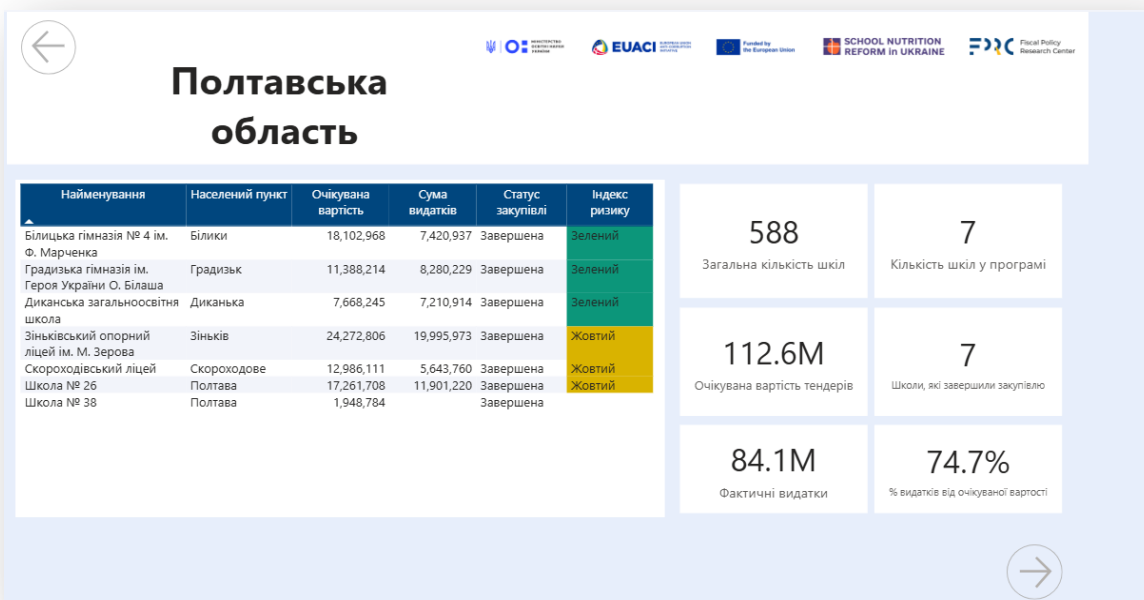

МЕТОДИ ТА АЛГОРИТМИ

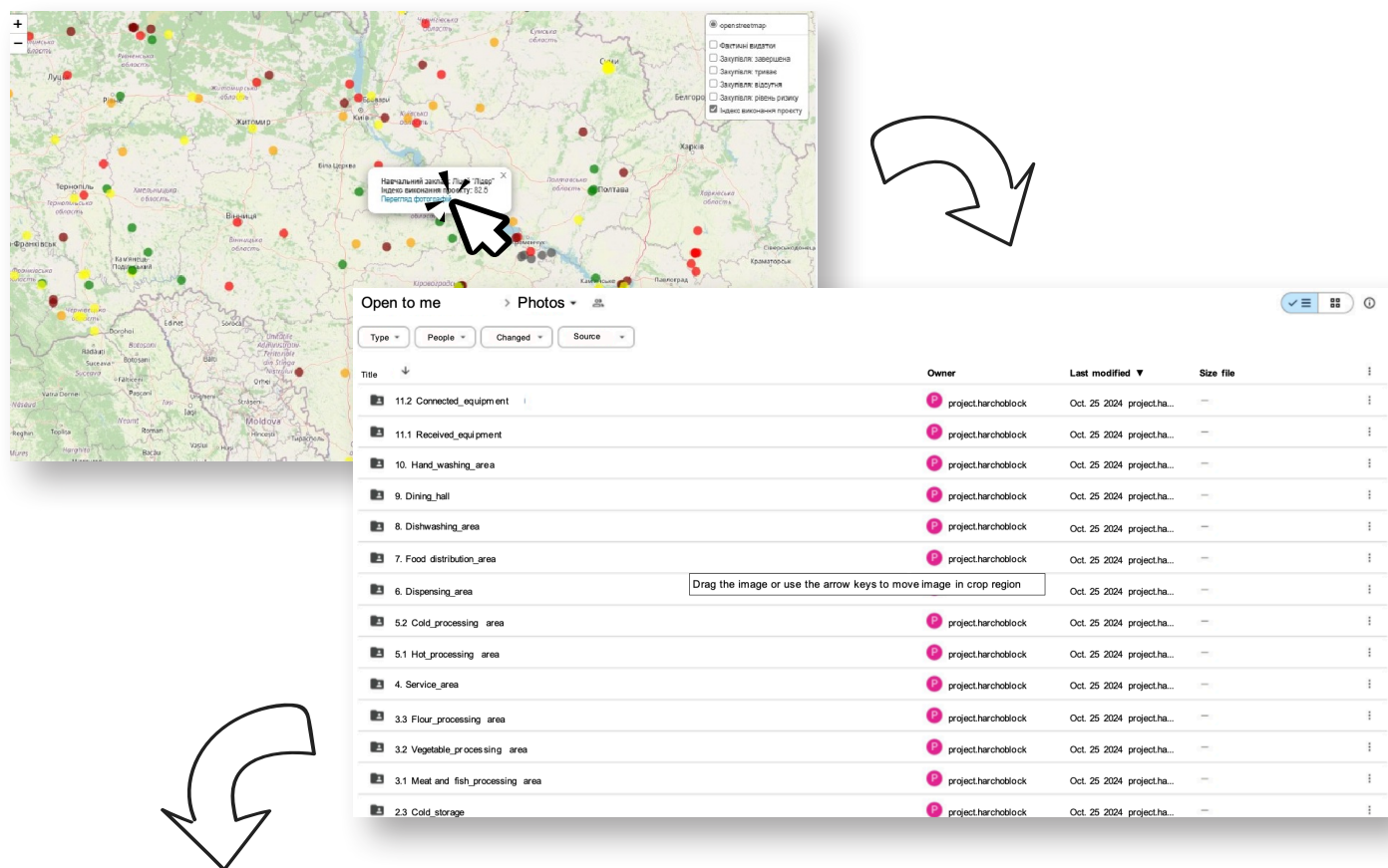
Експерти розробили алгоритм, який автоматично аналізує закупівлі за попередній день та відбирає ті, що пов'язані з модернізацією харчоблоків у визначених школах. Відбір включає:

- ◆ Капітальний ремонт харчоблоків.
- ◆ Розробка проєктно-кошторисної документації.
- ◆ Авторський та технічний нагляд.
- ◆ Закупівля обладнання.

Відповідний індикатор закупівлі (колір) відповідає рівню ризиковості визначеному при аналізі закупівель (2 етап)

Також дашборд дає можливість переглянути фотозвітність будівництва, відповідно до якої оцінюється хід будівництва.

The screenshot displays a web application interface. On the left, a map of Ukraine shows various project locations marked with colored dots. A tooltip for a location in the north reads: "Навчальний заклад 'Річка Пад' (назва змінена) (код: 12.2) Перетворено". A large white arrow points from the map to the right. On the right, a 'Photos' section is open, showing a list of project photos. The list has columns for Title, Owner, Last modified, and Size file. The photos are numbered 1 through 12, with titles like '11.2 Connected_equipment', '11.1 Received_equipment', '10. Hand_washing_area', etc. A large white arrow points from the photos section down to the bottom of the page.

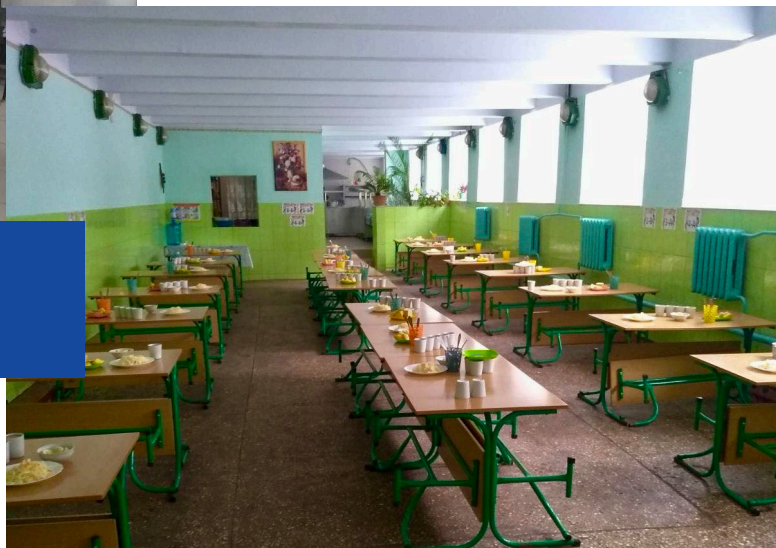
Title	Owner	Last modified	Size file
11.2 Connected_equipment	project.harchoblock	Oct. 25 2024	project.ha...
11.1 Received_equipment	project.harchoblock	Oct. 25 2024	project.ha...
10. Hand_washing_area	project.harchoblock	Oct. 25 2024	project.ha...
9. Dining_hall	project.harchoblock	Oct. 25 2024	project.ha...
8. Dishwashing_area	project.harchoblock	Oct. 25 2024	project.ha...
7. Food_distribution_area	project.harchoblock	Oct. 25 2024	project.ha...
6. Dispensing_area	project.harchoblock	Oct. 25 2024	project.ha...
5.2 Cold_processing_area	project.harchoblock	Oct. 25 2024	project.ha...
5.1 Hot_processing_area	project.harchoblock	Oct. 25 2024	project.ha...
4. Service_area	project.harchoblock	Oct. 25 2024	project.ha...
3.3 Flour_processing_area	project.harchoblock	Oct. 25 2024	project.ha...
3.2 Vegetable_processing_area	project.harchoblock	Oct. 25 2024	project.ha...
3.1 Meat and fish_processing_area	project.harchoblock	Oct. 25 2024	project.ha...
2.3 Cold_storage	project.harchoblock	Oct. 25 2024	project.ha...

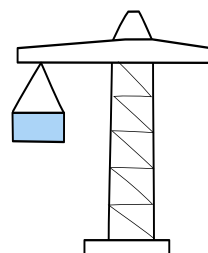
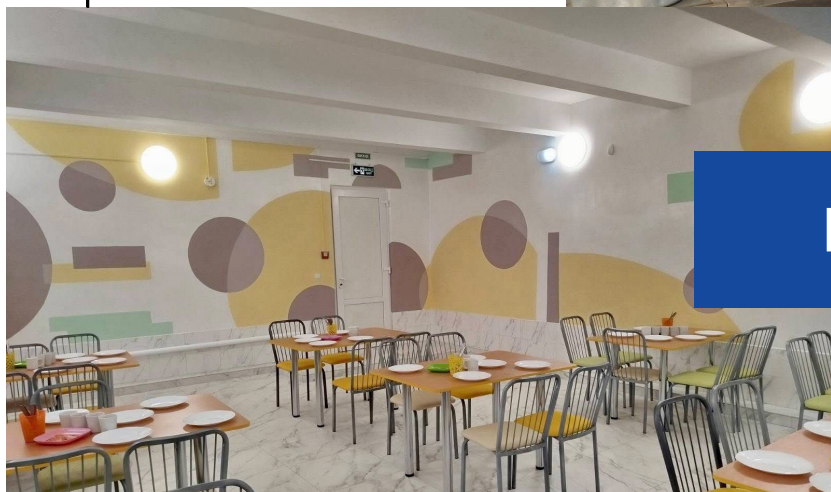

**ЗАЛІЩИКИ,
ТЕРНОПІЛЬСЬКА
ОБЛАСТЬ**

ДО

ПІСЛЯ

ДО

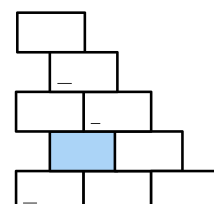
СМІЛА,
ЧЕРКАСЬКА
ОБЛАСТЬ

ПІСЛЯ

ДО

ВОЛОЧИСЬК,
ХМЕЛЬНИЦЬКА
ОБЛАСТЬ

ПІСЛЯ

МЕТОДИЧНА ПІДТРИМКА ТА НАВЧАННЯ

У межах реалізації проєкту модернізації харчоблоків особлива увага була приділена методичній допомозі замовникам робіт та безпосередньо їх виконавцям. Експерти EUACI розробили посібники з відповідними рекомендаціями:

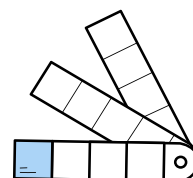
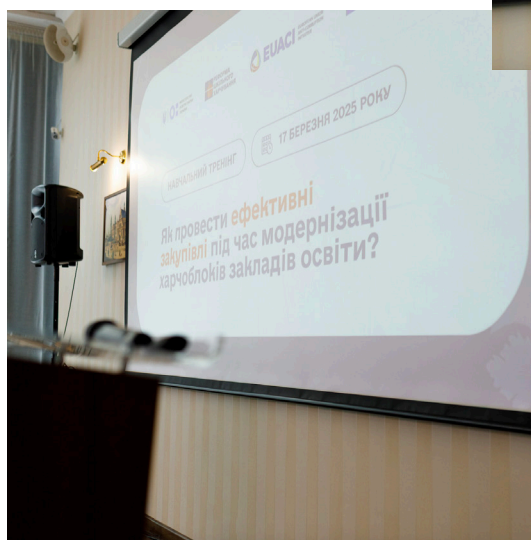
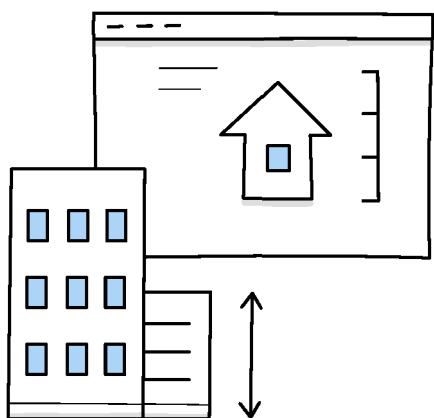
- ◆ Рекомендації щодо проведення доброчесних закупівель модернізації харчоблоків та їдалень у закладах середньої освіти.
- ◆ Рекомендації щодо здійснення технічного нагляду під час реконструкції та капітального ремонту їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти.
- ◆ Інструкція з проведення фотозвіту під час технічного нагляду.

Для належного впровадження цих матеріалів експерти EUACI провели серію навчальних заходів. **Загальна кількість учасників, які доєдналися до 4 проведених тренінгів, сягає понад 1500.**

Крім цього, в процесі реалізації проєктів відбувалися координаційні наради з представниками замовників, під час яких експерти EUACI надавали консультаційну підтримку як у підготовці тендерної документації, так і на подальших етапах реалізації будівельних робіт.

МЕТОДИЧНА ПІДТРИМКА ТА НАВЧАННЯ

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА МОДЕРНІЗАЦІЇ ХАРЧОБЛОКІВ У 2025 РОЦІ

У державному бюджеті України на 2025 рік передбачено 960 млн грн субвенції на реалізацію публічного інвестиційного проекту на придбання обладнання, створення та модернізацію (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) закладів освіти, зокрема військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою.

З 20 по 29 січня 2025 року був проведений новий конкурсний відбір проєктів за допомогою програмних засобів Єдиної цифрової системи DREAM. Комісія МОН розпочала перевірку відповідності поданих проєктів вимогам Порядку та умов з 06 лютого 2025 року та за результатами розгляду проєктів буде сформовано остаточний перелік об'єктів для фінансування коштом субвенції.

На конкурсний відбір **подано 218 проєктних заявок**, з них:

Наразі здійснюється перевірка відповідності поданих проєктів вимогам Порядку та умов, а також здійснюється опрацювання проєктних документацій на дотримання вимог Настанови з проєктування харчоблоків та принципів системи НАССР, а також проводиться антикорупційна експертиза.

ДОДАТОК 1

Відповідно до матеріалів, що надходить від виконавців, відбувається аналіз реалізації кожного проєкту за наступними **80 параметрами**:

Завантажено Робочий проєкт (ТХ), Форми виконаних робіт		Технічний план та Експлікація
		Специфікація обладнання
		Форма №КБ-2в (Акт приймання виконаних будівельних робіт)
		Форма №КБ-3 (Довідка про вартість виконаних будівельних робіт та витрати)
Зона отримання		Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Відповідність вентиляційним вимогам
		Відповідність електричним вимогам/рішенням
Зона зберігання	Склад сипкої сировини	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Відповідність вентиляційним вимогам
		Відповідність електричним вимогам/рішенням
		Дотримання НАССР
	Склад овочів	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Відповідність вентиляційним вимогам
		Дотримання НАССР
	Склад холод	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Відповідність вентиляційним вимогам
		Відповідність електричним вимогам/рішенням
		Дотримання НАССР
	М'ясо-рибний цех	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Відповідність вентиляційним вимогам
		Відповідність електричним вимогам/рішенням
		Відповідність водопостачання/водовідведення
		Дотримання НАССР

Виробничі приміщення/зони	Овочевий цех	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Відповідність вентиляційним вимогам
		Відповідність електричним вимогам/рішенням
		Відповідність водопостачання/водовідведення
		Дотримання НАССР
	Борошняний цех	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Відповідність вентиляційним вимогам
		Відповідність електричним вимогам/рішенням
		Відповідність водопостачання/водовідведення
		Дотримання НАССР
	Гарячий цех	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Відповідність вентиляційним вимогам
		Відповідність електричним вимогам/рішенням
		Відповідність водопостачання/водовідведення
		Дотримання НАССР
	Холодний цех	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Відповідність вентиляційним вимогам
		Відповідність електричним вимогам/рішенням
		Відповідність водопостачання/водовідведення
		Дотримання НАССР
	Зона Видавання	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Дотримання НАССР
	Роздаткова зона	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Відповідність електричним вимогам/рішенням
		Відповідність водопостачання/водовідведення
		Дотримання НАССР
	Посудомийний цех	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Відповідність вентиляційним вимогам
		Відповідність електричним вимогам/рішенням
		Відповідність водопостачання/водовідведення
		Дотримання НАССР

додаткові приміщення для моделі харчування Опорна кухня	Зона повернення та миття	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Відповідність вентиляційним вимогам
		Відповідність електричним вимогам/рішенням
		Відповідність водопостачання/водовідведення
		Дотримання НАССР
	Склад термобоксів*	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Відповідність вентиляційним вимогам
		Дотримання НАССР
	Зона фасування	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Відповідність вентиляційним вимогам
		Дотримання НАССР
	Обідня зала	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Дотримання НАССР
	Зона миття рук	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Дотримання НАССР
	Службова зона	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам
		Відповідність вентиляційним вимогам
		Дотримання НАССР
Отримане обладнання	Холодильне обладнання	
	Теплове обладнання	
	Посудомийне обладнання	
	Електро-механічне обладнання	
Підключене обладнання	Холодильне обладнання	
	Теплове обладнання	
	Посудомийне обладнання	
	Електро-механічне обладнання	

Капітальний ремонт харчоблокуу Київській області

Поточний прогрес виконання проєкту: 82 %

На основі аналізу матеріалів наданих замовниками по кожній із зон виставляється відповідний бал від 0 до 5, в залежності від ваги параметру. (0 – матеріали не надано, або результати, зображені на фото, не відповідають вимогам).

Даний проєкт має загальну кількість балів відповідності на рівні 82 з 100 можливих. Таким чином його прогрес виконання складає 82%

Показник		Коментар	Бал
Завантажено Робочий проєкт (ТХ), Форми виконаних робіт		Технічний план та Експлікація	5
		Специфікація обладнання	0
		Форма №КБ-2в (Акт приймання виконаних будівельних робіт)	5
		Форма №КБ-3 (Довідка про вартість виконаних будівельних робіт та витрати)	5
Зона отримання		Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1
		Відповідність вентиляційним вимогам	1
		Відповідність електричним вимогам/рішенням	1
Зона зберігання	Склад сипкої сировини	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1
		Відповідність вентиляційним вимогам	1
		Відповідність електричним вимогам/рішенням	1
		Дотримання НАССР	1
	Склад овочів	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1
		Відповідність вентиляційним вимогам	1
		Дотримання НАССР	1
	Склад холод	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1
		Відповідність вентиляційним вимогам	1
		Відповідність електричним вимогам/рішенням	1
		Дотримання НАССР	1

Виробничі приміщення/зони	М'ясо-рибний цех	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1
		Відповідність вентиляційним вимогам	1
		Відповідність електричним вимогам/рішенням	1
		Відповідність водопостачання/водовідведення	1
		Дотримання НАССР	1
	Овочевий цех	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1
		Відповідність вентиляційним вимогам	1
		Відповідність електричним вимогам/рішенням	1
		Відповідність водопостачання/водовідведення	1
		Дотримання НАССР	1
	Борошняний цех	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1
		Відповідність вентиляційним вимогам	1
		Відповідність електричним вимогам/рішенням	1
		Відповідність водопостачання/водовідведення	1
		Дотримання НАССР	0
	Гарячий цех	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1
		Відповідність вентиляційним вимогам	1
		Відповідність електричним вимогам/рішенням	1
		Відповідність водопостачання/водовідведення	1
		Дотримання НАССР	1
	Холодний цех	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1
		Відповідність вентиляційним вимогам	1
		Відповідність електричним вимогам/рішенням	1
		Відповідність водопостачання/водовідведення	1
		Дотримання НАССР	1
	Зона Видавання	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1
		Дотримання НАССР	1
	Роздаткова зона	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1
		Відповідність електричним вимогам/рішенням	1
		Відповідність водопостачання/водовідведення	1
		Дотримання НАССР	1

Виробничі приміщення/ зони	Посудомийний цех	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1	
		Відповідність вентиляційним вимогам	1	
		Відповідність електричним вимогам/рішенням	1	
		Відповідність водопостачання/водовідведення	1	
		Дотримання НАССР	1	
додаткові приміщення для моделі харчування Опорна кухня	Зона повернення та миття	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1	
		Відповідність вентиляційним вимогам	1	
		Відповідність електричним вимогам/рішенням	1	
		Відповідність водопостачання/водовідведення	1	
		Дотримання НАССР	1	
	Склад термобоксів*	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1	
		Відповідність вентиляційним вимогам	1	
		Дотримання НАССР	1	
	Зона фасування	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1	
		Відповідність вентиляційним вимогам	1	
		Дотримання НАССР	0	
	Обідня зала	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1	
		Дотримання НАССР	1	
	Зона миття рук	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1	
		Дотримання НАССР	0	
	Службова зона	Відповідність будівельно-конструктивним вимогам	1	
		Відповідність вентиляційним вимогам	1	
		Дотримання НАССР	1	
	Отримане обладнання		Холодильне обладнання	1
			Теплове обладнання	1
Посудомийне обладнання			0	
Електро-механічне обладнання			0	
Підключене обладнання		Холодильне обладнання	0	
		Теплове обладнання	0	
		Посудомийне обладнання	0	
		Електро-механічне обладнання	0	
Поточний прогрес виконання проєкту, %			82	

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

ЗАКони УКРАЇНИ:

- ◆ Закон України «Про публічні закупівлі» від 25 грудня 2015 року № 922-VIII

ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ:

- ◆ Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України 'Про публічні закупівлі', на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування»;
- ◆ Постанова Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 року № 681 «Деякі питання забезпечення функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва».
- ◆ Постанова КМУ від 16 лютого 2022 року № 120 «Про затвердження Порядку надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання обладнання, створення та модернізацію (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти».

РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ:

- ◆ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 жовтня 2023 р. № 990-р "Про схвалення Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2024 роках"
- ◆ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.08.2024 № 763-р «Про розподіл обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання обладнання, створення та модернізацію (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти у 2024 році» (в редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.10.2024 № 1028-р)

НАКАЗИ:

- ◆ Наказ Мінекономіки від 22.11.2024 року № 26335 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо особливостей здійснення публічних закупівель робіт з будівництва на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування»
- ◆ Наказ Міністерства відновлення України від 6 серпня 2024 року № 787 «Про затвердження примірних форм договорів про надання інженерно-консультаційних послуг у будівництві, про надання інженерно-консультаційних послуг у будівництві (послуг інженера-консультанта) та про здійснення технічного нагляду у будівництві»;
- ◆ Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 5 травня 2016 року № 115 «Про затвердження державних будівельних норм А.3.1-5:2016 'Організація будівельного виробництва'»;
- ◆ Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 1 листопада 2021 року № 281 «Про затвердження кошторисних норм України у будівництві».
- ◆ Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 25 березня 2024 року № 98 Кодекс 4:2024 Настанова з проєктування при будівництві приміщень харчоблоків закладів дошкільної та загальної середньої освіти, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку відповідно до моделей організації харчування.
- ◆ Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 590 від 01 жовтня 2012 «Про затвердження Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР)». Зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства № 429 від 17 жовтня 2015;
- ◆ Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 41 від 06 лютого 2017 «Про затвердження форми акту, складеного за результатами аудиту щодо додержання операторами ринку вимог законодавства стосовно постійно діючих процедур, що засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів»;
- ◆ Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 25.квітня 2018 № 106 Про затвердження ДБН В.2.2-3:2018 Будинки і споруди. Заклади освіти

ПОСІБНИК:

Посібник для проєктувальників та архітекторів. Харчові блоки в закладах освіти. [Електронний ресурс]. – Київ: Міністерство освіти і науки України, 2020. – Режим доступу: :

Якщо у вас виникнуть запитання або потреба в консультації, звертайтеся до експертки EUACI та співавторки посібника:

Ольга Колодочка,

Проектна експертка у сфері доброчесного відновлення

olhkol@um.dk

Ця програма фінансується **Європейським Союзом**
і співфінансується та впроваджується
Міністерством закордонних справ Данії

**MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK**

